

POSUDEK ŠKOLITELE

KRYŠPÍNOVÁ, Tereza: Ve jménu pokroku: Osudy obyvatel „zmizelého“ Dolního Jiřetína. Magisterská práce, FHS UK, Praha 2011, 88 s.

Magisterská práce studentky Terezy Kryšpínové se zaměřuje na osud obce Dolní Jiřetín, jedny z řady vesnic na Mostecku, která byla v druhé polovině 20. století zlikvidována kvůli rozmachu důlní těžby a chemického průmyslu. Interpretační osou práce je porovnání dvou druhů pramenů, archivních a narativních. Na základě analýzy obou typů zdrojů autorka sleduje a popisuje každodennost v obci před likvidací, zaměřuje se na okolnosti rozhodnutí o likvidaci, věnuje se rekonstrukci procesu demolice obce a porovnává zkušenosti obyvatel s oficiálními důvody a postupy likvidace.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. V první autorka představuje svá metodologická východiska, výzkumný vzorek (orálně-historické rozhovory se sedmi obyvateli bývalého Dolního Jiřetína) a průběh/reflexi uskutečněného terénního výzkumu. Interpretační jádro práce tvoří následující tři kapitoly, v nichž se studentka zabývá dějinami Dolního Jiřetína, rekonstrukcí každodennosti v obci před likvidací (spolky, školy, sport), rozvojem dvou průmyslových oblastí, které zapříčinily následnou likvidaci, procesem samotné likvidace a obdobím po likvidaci. Na konci své práce se studentka zamýšlí nad současnou otázkou hrozící likvidace navazující vesnice Horního Jiřetína, a ptá se do jaké míry jsou podobné procesy typické pouze pro komunistický režim či jestli otázka prolomení těžebních limitů není „nadřezimní“. Součástí práce je také obrazová příloha.

Empirický základ pro zpracování této diplomové práce tvoří sedm strukturovaných orálně-historických rozhovorů, které studentka natočila s domorodci z Dolního Jiřetína, a archivní materiály, především ze Státního okresního archivu Most, obsahující mj. také kroniku obce. Studentku k tématu přivedly rodinné vazby s domorodými obyvateli Dolního a Horního Jiřetína a práci proto představuje i jako pátrání po vlastních kořenech.

Domnívám se, že autorka zdařile pojednala o výzkumném tématu. Její magisterská práce je přínosná nejen z toho důvodu, že se tématu věnuje na podkladě doposud neznámých pramenů, tedy příběhů dobových aktérů, ale že zároveň provádí kritickou analýzu dalších dostupných dokumentů, čímž dodržuje zásadu triangulace. Práce je sepsaná svěžím jazykem, je dobře strukturována a přehledná. Autorka ve své interpretační studii poukázala na některé zajímavé procesy v obci, které se odehrávaly v souvislosti s odchodem původních obyvatel (např. stěhování hřbitova, organizace taneční zábavy jako oficiální rozloučení se s obcí,

útrapy původních obyvatel s bydlením v náhradních bytech v panelových domech). Současně zdařile přistupuje k problematice metodou srovnávání „mikro“ a „makro“ pohledu na výzkumné téma.

Za jediný větší nedostatek ve zpracování diplomové práce Terezy Kryšpínové považuji metodologickou část. Autorka se metodologicky opírá o orální historii, nicméně poněkud zmateně představuje použitou metodu jako životopisná vyprávění i když dále v textu konstatuje, že ve skutečnosti realizovala strukturované rozhovory s autobiografickým úvodem. Navíc se studentka vůbec nezabývá teoretickými a metodologickými aspekty práce s rozhovory a s narátory, což se odráží např. v seznamu literatury, kde nenalezneme ani jedinou odbornou publikaci o orální historii či o realizaci kvalitativního výzkumu obecně.

Magisterská práce Terezy Kryšpínové *Ve jménu pokroku: Osudy obyvatel „zmizelého“ Dolního Jiřetína* je pečlivě a poctivě zpracovaná jak po obsahové, tak po stylistické stránce. V závěru práce se autorka pokusila stručně a výstižně poukázat na aktuální spory ohledně otázky prolomení těžebních limitů a na kolektivní apatii, které po dlouhodobém naléhání těžařských společnosti zřejmě propadají i obyvatelé existujícího Horního Jiřetína.

Autorce bych jistě doporučovala, aby se tématu s podobnou pečlivostí věnovala i v dalším studiu a prohlubovala tak své znalosti o problematice. Práci doporučuji přijmout k obhajobě a navrhuji její hodnocení stupněm **velmi dobře**.

V Praze, 1. září 2011

Hana Pelikánová